

**Методичні рекомендації
щодо проведення II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади
з правознавства в 2025/2026 навчальному році**

Загальні питання

II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства в 2025/2026 навчальному році (далі – Олімпіада або інтелектуальне змагання) проходить відповідно до Положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України (далі – МОН) від 30 грудня 2024 року № 1820 «Про затвердження Положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06 лютого 2025 року за № 187/43593, наказу Міністерства освіти і науки України від 20 серпня 2025 року № 1165 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2025/2026 навчальному році», ураховуючи Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затверджений Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX.

Метою проведення Олімпіади є:

виявлення й підтримка обдарованої учнівської молоді, реалізація її здібностей, формування в неї навичок вирішення складних завдань із правознавства, критичного мислення;

підвищення інтересу до поглибленого вивчення правознавства та фахової підготовки учнів, уміння переконливо доводити свою думку;

удосконалення рівня знань учнів і формування в них умінь розв'язувати складні завдання;

створення спільноти однодумців і налагодження партнерських зв'язків освіти, науки та бізнесу.

Інтелектуальне змагання проводять на засадах добровільності, відкритості, прозорості та академічної доброчесності.

Місце проведення, установи відповідальні за проведення та співорганізаторів Олімпіади, а також склад організаційних комітетів, журі, експертів-консультантів визначають / затверджують структурні підрозділи у сфері освіти обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій.

Персональний склад предметно-методичної комісії для складання завдань формує і затверджує Національний центр «Мала академія наук України» (далі – НЦ «МАНУ»).

З метою координації організації проведення Олімпіади структурні підрозділи у сфері освіти обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій призначають регіональних координаторів, до повноважень яких належить забезпечення комунікації між установами, що залучені до організації та проведення Олімпіади, тренувальних зборів та контроль за дотриманням

учасниками олімпіадного руху Положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух.

Форму проведення Олімпіади (очну, дистанційну, змішану) в регіоні України, м. Києві визначають з врахуванням місцевих можливостей.

Умови проведення Олімпіади затверджують структурні підрозділи у сфері освіти обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій.

До участі в Олімпіаді допускають лише учасників-учнів, які стали переможцями I етапу Олімпіади.

Результати проведення Олімпіади затверджують відповідним наказом органу управління у сфері освіти обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій.

З метою відбору до участі у III етапі Олімпіади обласні органи управління у сфері освіти можуть проводити відбіркові збори серед переможців II етапу Олімпіади.

Мінімальний кількісний склад команди для участі в III етапі Олімпіади формують відповідно до Індивідуального регіонального рейтингу команд, затвердженого наказом НЦ «МАНУ» від 02 вересня 2025 року № 461 «Про затвердження регіонального складу команд учасників-учнів, відповідно до Індивідуального регіонального рейтингу команд, що братимуть участь у III етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2025/2026 навчальному році».

У разі вибору дистанційної форми для забезпечення рівних умов рекомендовано організувати відеофіксацію й відеоспостереження.

Учасники-учні інтелектуальних змагань отримують завдання та дають на них відповідь державною мовою. У разі, якщо учасник-учень Олімпіади надав відповідь на завдання не державною мовою, роботу такого учасника-учня не перевіряють і знімають з розгляду з певного туру інтелектуального змагання.

Особливості проведення Олімпіади

Відповідно до графіка, визначеного НЦ «МАНУ» Олімпіада в усіх регіонах і м. Києві проходить 10 січня 2026 року за єдиними завданнями.

Програма Олімпіади складається з одного туру.

Учасники-учні будуть виконувати завдання в зошитах.

Під час виконання олімпіадних завдань не дозволяється користуватись допоміжними матеріалами та/або технічними засобами.

Запланований початок Олімпіади о 10:00, тривалість інтелектуального змагання – 3 год.

Завдання регіональним координаторам будуть надіслані на їх електронні пошти 09 січня 2026 року до 15:00.

Розв'язки до завдань буде надіслано в день проведення Олімпіади 10 січня 2026 року з 12:00 до 13:00.

У випадку, якщо Олімпіаду неможливо буде провести відповідно до графіка, визначеного НЦ «МАНУ», через існуючу загрозу життю і здоров'ю учасників змагання, як виняток за погодженням з НЦ «МАНУ» організаційний комітет II етапу Олімпіади має прийняти рішення про її перенесення на інший

день. У цьому разі для проведення Олімпіади розроблено додатковий комплект завдань.

Зміст, обсяг та рівень складності завдань

Завдання для II етапу Олімпіади складено предметно-методичною комісією на основі чинних навчальних програм з правознавства та рекомендованих підручників/посібників з врахуванням змін до законодавства станом на 15 грудня 2025 року.

Завдання для 9-го класу складені на основі Розділів I-III програми для 9 класу (<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.osnovy.pravoznavstva-9.pdf>) і включають:

- 30 тестів (4 варіанти відповідей з однією правильною);
- 5 ускладнених тестів (міні-кейси, 4 варіанти відповідей з однією правильною);
- 5 завдань на відповідність (5 завдань по 4 варіанти відповідей +1 неправильна);
- 2 задачі з чітко поставленими 5 питаннями.

Завдання для 10 класу складені на основі програми 9 класу (усі розділи) та блоку 1 програми профільного рівня (10-11 класи) (<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/pravoznavstvo-10-11-profil-16-travnja-2017.docx>).

Завдання для 11-го класу складені на основі програми 9 класу (усі розділи) та програми профільного рівня (10-11 класи) (<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/pravoznavstvo-10-11-profil-16-travnja-2017.docx>).

Завдання для 10-11-го класів включають:

- 30 тестів (4 варіанти відповідей з однією правильною);
- 5 ускладнених тестів (міні-кейси, 4-5 варіантів відповідей з однією правильною);
- 5 завдань на відповідність (5 завдань по 4 варіанти відповідей +1 неправильна);
- 2 задачі з чітко поставленими 5 питаннями;
- 1 задача відкритого типу.

Для кожної з паралелей класів використовують різні комплекти завдань.

Учасники Олімпіади демонструють уміння виконувати завдання, спираючись на сформовані предметні компетентності, володіння глибокими знаннями з правознавства, аналітичне та критичне мислення, навички розв'язувати нестандартні завдання підвищеної складності.

Критерії оцінювання робіт

Для здійснення якісної неупередженої перевірки завдань журі Олімпіади оцінює роботи за єдиними критеріями оцінювання до кожного завдання, визначеними предметно-методичною комісією.

Для оцінювання робіт використовується така система:

- тестові завдання: по 1 балу для кожного завдання;

- ускладнені тести: по 2 бали за 1 тест;
- завдання на відповідність: по 1 балу за кожну вірну пару;
- задачі з 5 питаннями: по 2 бали за питання;
- задача відкритого типу – від 0 до 10 балів.

Журі перевіряє тільки завдання, що записані у чистовик учасника-учня. Чернетка членами журі не розглядається. Якщо члени журі не можуть розібрати почерк учасника (слова написані нерозбірливо або можуть бути прочитаними декількома способами тощо), то журі має оцінювати в цій задачі лише ту частину розв'язання, яку змогла розібрати. При цьому на апеляції учасник-учень не має право вимагати «перекласти» для журі зміст написаного.

Перелік обов'язкової документації на III етап Олімпіади

Для участі в III етапі Олімпіади організатори II етапу в терміни до 24 січня 2026 року подають до НЦ «МАНУ» в електронній формі такі документи:

підсумкові протоколи II етапу, затверджені (підписані) головами журі та оргкомітету, секретарем (додаток 1 до Положення) у форматі .pdf та .excel;

сканкопію підсумкового наказу органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим у сфері освіти, місцевого органу управління у сфері освіти в області, містах Києві та Севастополі про результати проведення II етапу Олімпіади;

звіти про проведення I-II етапів Олімпіади (додаток 2 до Положення) у форматі .pdf та .excel;

заявку на участь у III етапі Олімпіади (додаток 3 до Положення) у форматі .pdf та .excel;

анкети переможців II етапу Олімпіади (додаток 4) у форматі word;

згоду батьків (інших законних представників) на збір, обробку персональних даних їхньої неповнолітньої дитини у форматі .pdf;

згоду на фото- і відеозйомку та використання зображення неповнолітньої дитини у форматі .pdf.

Відповідно до пункту 6 розділу III Положення НЦ «МАНУ» до 1 березня 2026 року розглядає надіслані заявки та анкети переможців, результати їхніх виступів у II етапі інтелектуального змагання і надсилає лист-запрошення із зазначенням кількісного складу команд із навчальних предметів організатору II етапу Олімпіади.
